

Svédország csúcsain

Tábor a Kebnekaise lábánál

MAKLEIT LÁSZLÓ
(szöveg és kép)

A legmagasabb svéd hegy, a 2111 méteres Kebnekaise az ország északnyugati részén emelkedik. A környéken utak nincsenek, így a mászás legkényelmesebb módját választva is három napos túrára kell készülni. A vasércbányászataról ismert Kiruna felől Nikkaluokta még járművel elérhető, a kis település parkolójától azonban már tömött hátizsákkal folytattuk utunkat. Három napra éppúgy belekerült a sátor, a derékalj, a hálózsák, a gázfőző, az edények és egy tekintélyes méretű kamera, mintha egy hónapra indultunk volna. A nemzeti park bejáratánál álló mérlegnél azután örömmel állapítottam meg, mindössze húsz kilónyi felszerelést sikerült összekötni. Sebaj, estére már harmincnak fogom érezni!

NYUGATRA HOSSZABB, KELETRE NEHEZEBB

A túra első napi szakasza Kebnekaise Fjellstationig tart, hossza nem több, mint 19 kilométer, mégsem érdemes továbbindulni, mert a csúcsig még hosszú mászóút vár a túrázókra. Itt menedékházat és boltot éppúgy találunk, mint díjtalan sátorhelyet. A csúcsához vezető ösvény rövidesen kettéágazik, és nyugati vagy

keleti irányban folytathatjuk a túrát. A nyugati út hosszabb és hullámvasutas, ugyanakkor igen látványos, a keleti út rövidebb, viszont gleccseren és omladékos szakaszon egyaránt átvezet. A keleti úton haladók számára mászófelszerelés és sisak használata javasolt. Norvégiában a gleccser mellett döntöttünk, itt – elsősorban a tömeg elkerülése és nem utolsósorban a kisebb felszerelésigény miatt – a hosszabb, nyugati úton indultunk. Már Nikkaluoktában tudtuk, melyik utat választjuk, ezért a hágóvasat és jégcsákányt a Fjellstationig sem kellett cipelni, a meredekebb, havas részeken történő áthaladáshoz a túrabot is elegendőnek bizonyult.

MEGVAN AZ UTOLSÓ IS

Sziklás és havas szakaszok váltogatták egymást, átkeltünk több patakon, majd felkaspaszkodtunk az impozáns Tuolpagorni-hegy oldalába. Völgy, újabb hegy, újabb völgy, majd elértük a Kebnekaise felé vezető lankás ösvényt. Rövidesen eltűntek a sziklák, de a

hóban vezető csapást még jól lehetett követni. A piciny Toppstugan házikó fölött azután minden támpont elmaradt, megérkezett viszont a túrázók kedvence, a köd. Szerencsére a csúcsot nagyon sokan mászzák, így mindig találtunk annyi kopott nyomot, amin továbbindultunk, reménykedve abban, hogy jó irányba vezetnek. A cél előtt egy pillanatra kitisztult az idő, hogy rövidesen újra mindent elleljen a fehérség. Ekkor azonban már biztosak lehettünk abban, hogy az utolsó skandináv ország sem fogott ki rajtunk.

A GYALOGTÚRA RÉSE: KISHAJÓZÁS

Azt, hogy melyik volt a legnehezebb csúcs, nehéz megmondani. Egyik mászás sem igényelt technikai bravúrt, az északi klíma azonban döntő tényező lehet. Az időjárás hatásainak mérséklése érdekében nem mindig elegendő a sál, sapka, kesztyű, érdemes megbízható GPS-koordinátákkal is felszerelni magunkat. Aki könnyen elnézi a jelzett turistaösvényeket, itt igazán elemében érezheti magát. Skandináviában még véletlenül sem tévedtünk olyan útra, ahol akár

Látkép a Kebnekaise közelében

A Kebnekaise látképe, balra a Tuolpagorni

egyetlen jelzéssel is találkoztunk volna. A leghosszabb mászás egyértelműen a Kebnekaise három napos programja, a leghosszabb napunk pedig néhány éve az izlandi Hvannadalshnúkur tengerszínről történő elérése volt. Egy bizonyos, errefelé nyáron nem kell attól tartani, hogy az estébe nyúló túra végén ránk sötétedik.

Első elképzelésünk szerint a svéd csúcs elérése után még este elindultunk volna Nikkaluokta irányába, két napra rövidítve a túrát. A 25 kilométeres nyugati útvonal bejárása után azonban inkább a sátor melegét választottuk. A faluba vezető út mentén terül el a Laddju-tó. Az élelmes lappok rájöttek, hogy a megfáradt turisták szívesen megpihennek itt és rövidítik az egyszerű már bejárt útvonalat, ezért kishajót indítanak, a kikötőhelyen pedig büfét üzemeltetnek. Túratársainknak nem kellett kétszer mondani a hajózás kínálta kényelem előnyeit.

VILÁGÖRÖKSÉGI ELSZÁMOLÁS

Kiruna után elsőként Jukkasjärvi településen álltunk meg, melynek szállodája és faházai nyáron jellegtelennül olvadnak a környezetbe, télen azonban minden megváltozik. Neves építmények évről évre másképp alakítják ki azt a jéghotelt,

Lapp tanya a Laddju-tó partján

amely 1990-ben a világ első és egyetlen ilyen létesítménye volt, napjainkban viszont a jó üzlet reményében más országokban is utánozzák. A Lappföld és a Höga kusten (magas part) mellett Észak-Svédország érdekes látványója a Gammelsad településhez tartozó Kyrkstad (templomváros). A 15. századi kőtemplom köré több mint 400 faház épült azon távol lakó hívek számára, akik a nagyobb egyházi ünnepekhez kapcsolódó istentisztelet napján már nem tudtak volna otthonukba visszatérni. Az épület-együttes a Lappföld és a magas part képéhez hasonlóan az UNESCO világörökségei között szerepel. Svédország igen sikeresen pályázhatott a listára kerülés során, ugyanis 14 természeti és kulturális helyszíne vált világörökséggé, éppen annyi, mint a szomszédos Norvégiának és Finnországnak együttvéve. A látványokban egyáltalán nem szűkülő Izland a 2008-ban felvett Surtsey-szigettel együtt is mindössze két objektummal szerepel a nevezetes listán.

EREDETILEG SKANSEN

Stockholm felé haladva érdemes felkeresni Falun település egykori rézbányáját, amely ipari műemlék. A történelmi dokumentumok szerint 1288-ban a városban alakult a legrégebb, ma is létező részvénytársaság, mely Stora Kopparbergs Bergslags AB néven vált ismertté, jelenleg pedig Stora AB néven működik. Másik világba jutunk,

A stockholmi Riddarholm

ha Uppsala történelmi díszletei között teszünk egy sétát. A Svédország legnagyobb templomának épült gótikus székesegyház, az előtte álló rúnairásos kövek, a híres király, Vasa Gusztáv által építtetett kastély vagy a botanikus kert csak néhány azok közül, melyek meglátogatására a városban érdemes időt szakítani.

Az ország délkeleti részének vitathatatlanul legnevezetesebb látványója a főváros, Stockholm. A tengeröböl és a Mälaren-tó találkozásánál, sziklákra, szigetekre települt város nem véletlenül kapta az Észak Velencéje vagy a Mälaren királynője nevet. Látképét, életét, közlekedését alapvetően meghatározta a víz jelenléte. A szokatlan júliusi meleg, valamint a rövid nyarukat élvező svédok és turisták tömegei igazi mediterrán hangulatot varázsoltak az unalmasnak egyébként sem nevezhető városba. Amikor pedig a nyüzsgő forgatag után csendesebb helyszínre vágytunk, felkerestük a világ elsőként létesült falumúzeumát, minden skanzenek névadóját, a Skansen, de nem hagytuk ki a Mälaren-tó hajkait sem.

ÉS KÉT KEVÉSBÉ FELKAPOTT LÁTVÁNYOSSÁG

A svéd főváros számos látványójának részletes ismertetése meghaladná egy főként túrákat bemutató cikksorozat kereteit, a Dél-Svédországban felkeresett látványók esetén pedig a

teljes felsorolásra sem vállalkozom. Két város, Västervik és Kalmar nevét azonban mégis érdemes megemlíteni. Az ország déli részére látogatók bizonyára eljutnak az ismertebb nevű, nagyobb településekre, mint Malmö vagy Göteborg, de általában nem marad ki a híres egyetemi város, az ősi püspöki székhely, Lund meglátogatása sem. A látóvalóktól megfáradt vándor azután a kisebb települések mellett talán érdektelenül halad el. Västervik óvárosa festett faházaival nyújt maradandó élményt. Az épületek eredeti funkciójuknak megfelelően jórészt lakóházak, de némelyik olyan apró, hogy az ereszcatornára rá lehet könyökölni. A színes díszletek közé igazi pezsgést varázsolt a július végén itt rendezett motorostalalkozó.

Kalmar nevével elsőként az útikönyvek bevezető oldalain, Svédország múltjával kapcsolatban találkozhatunk, itt alakult meg ugyanis I. Margit uralkodása alatt, 1397-ben az a Kalmari Unió, mely 1523-ig egyesítette a skandináv államokat. A később kiújuló harcok szerencsére azóta a történelem részévé váltak, a skandináv államok között fennálló egykori feszültség már a múlté. Kalmar várának felkeresése, majd a félsziget déli részének bejárása után mi is a Dániát Svédországgal összekötő, 2000-ben átadott és közel nyolc kilométer hosszú Öresund-hídon érkezünk Koppenhágába. ■

Uppsala székesegyháza